

РЕШЕНИЕ

№ 355

гр. Бургас, 21.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, III ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на пети април през две хиляди двадесет и
втора година в следния състав:

Председател: Росен Д. Парашкевов

Членове: Йорданка Г. Майска
Димитър П. Стоянов

при участието на секретаря Жанета Д. Граматикова
като разгледа докладваното от Йорданка Г. Майска Въззивно гражданско
дело № 20202100502210 по описа за 2020 година

Производството е по чл.258 и сл. от ГПК .

Образувано е по въззивна жалба от ОД на МВР-Бургас с Булстат-1290009742, заявена чрез юк. Г. Владимирова против Решение № 1571/08.07.2020г. по гр.д. № 7693/2019г. на РС-Бургас, с което съдът е уважил осъдителния иск на ЗЛ. ИВ. М. с ЕГН-***** против ОД МВР-Бургас, за заплащане на неизплатено възнаграждение за положен извънреден труд, както следва: сумата 1448,92 лева-**главница**, представляваща неплатено брутно допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 263,12 часа за периода от 01.07.2016 г. до 12.09.2019 г., заедно със **законната лихва** върху главницата от предявяването на главния иск-12.09.2019г. до окончателното изплащане на задължението; сумата от 200,48лв.- представляваща **сбор от обезщетения за забавено плащане** върху всяко месечно допълнително възнаграждение, дължими за периода от 31.10.2016г. до 12.09.2019г., като е осъдил въззивника да заплати на въззиваемия направените **разноски**, д.такса в полза на съда и разноски за експертиза. Заявява, че решението е неправилно поради противоречието му с материалния закон и е необосновано и моли да бъде отменено, като искът бъде изцяло отхвърлен. Подробни мотиви излага във въззивната жалба. Не ангажира нови доказателства. Моли за присъждане на разноски.

Въззиваемият ЗЛ. ИВ. М. с ЕГН-*****, редовно уведомен за постъпилата жалба чрез процесуалния си представител адв. Ели Димова от БАК не е депозирал отговор в законоустановения срок. Не ангажира нови доказателства, няма доказателствени искания.

Въззивната жалба е подадена в срока по чл.259 ГПК против акт на съда, подлежащ на обжалване, от легитимирано лице, поради което е допустима.

Съдът, като взе предвид приложените по делото доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, прие за установено от фактическа и правна страна следното:

С решението Бургаският районен съд се е произнесъл по иск с правно основание чл.178, ал.1, т.3 КТ, вр. с чл.179, ал.1 от ЗМВР вр. с чл.150 КТ, вр.чл.86 ЗЗД.

Производството пред БРС е образувано по искова молба от ЗЛ. ИВ. М. да бъде осъден ОД на МВР - Бургас да заплати на ищеца сумата от 828 лева, представляваща допълнително възнаграждение за положен от него и незаплатен извънреден труд за 123 часа за периода от 01.07.2016 г. до 12.09.2019 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ плащане, обезщетение за забавено плащане на всяка от главниците, както и за присъждане на направените по водене на делото разноски.

В хода на първоинстанционното производство е сторено и прието по реда на чл.214 от ГПК изменение на иск за осъждане на ответника да заплати главница, представляваща извънреден труд чрез увеличаването му с посочения в исковата молба коефициент в размер на 1448,92 лева за 263,12 часа извънреден труд.

Въззиваемият твърди, че за исковия период е заемал длъжност е замал длъжността „с. п./ м. и., в. н. к.“ в РУ – Н.. В изпълнение на задълженията си е полагал труд на 12-часови смени (включително нощни) при сумирано изчисляване на работното време. Твърди, че за този отработен извънреден труд не му е заплатено допълнителното дължимо възнаграждение. Затова моли да бъде осъден въззивника да му заплати посочената по-горе сума, представляваща дължимо допълнително възнаграждение по реда на чл.150 КТ, вр. с чл.178, ал.1, т.3, чл.187, ал.6 и сл. от ЗМВР за периода, ведно с лихвата за забава от депозиране на исковата молба до окончателното изплащане на сумата. Претендира също така заплащане на направените съдебно-деловодни разноски. Ангажира доказателства.

Въззивникът е оспорил исковата молба като неоснователна, с насрещно твърдение, че е извършил дължимото плащане за нощен труд на ответника – по 0,25 лв. за всеки отработен нощен час или за част от него. Оспорва твърдението на ищеца, че за процесния период е задължен за допълнителни плащания по служебното правоотношение. Подробни аргументи са изложени в депозирания по реда на чл.131 ГПК отговор срещу исковата молба, както и в допълнителни становища. Счита, че като държавен служител, чийто статут се урежда по ЗМВР, Х. не може да се ползва от статута на държавния служител по ЗДС, а също така не е основателно да претендира заплащане на извънреден труд по реда на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. Позицията се на разпоредбата на чл.187, ал.3 ЗМВР, като твърди неоснователност на иска. Моли за отхвърляне на иска и за присъждане на разноските по делото. Също ангажира доказателства.

Бургаският окръжен съд, като взе предвид изложеното по-горе и събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа и правна страна:

Не е спорно по делото, а и се установява от представените писмени доказателства, че за процесния период ищецът е заемал по служебно правоотношение с ответника длъжността „с. п./ м. и., в. н. к.“ в РУ – Н. към ОД на МВР – Бургас, като по график е работил на 12 часови смени и е полагал нощен труд за времето от 22 ч. до 6 ч. – по 8 часа.

Според действащата за периода 01.01.2016г. – 13.10.2016г. редакция на чл.187, ал.3 ЗМВР: „Работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени – сумирано за едномесечен период. При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период.“ След изменението на цитираната разпоредба, новата, действаща и към настоящия момент разпоредба, предвижда сумираното отчитане да бъде изчислявано за тримесечен период.

Не се спори, че при изпълнение на трудовите си функции въззиваемият е полагал както дневни, така и нощни дежурства, определени по график, одобряван за всеки календарен месец. Съгласно чл.140, ал.1 КТ: „Нормалната продължителност на седмичното работно време през нощта при 5-дневна работна седмица е до 35 часа. Нормалната продължителност на работното време през нощта при 5-дневна работна седмица е до 7 часа“. От така цитирания законов текст следва заключение, че 7 часа, отработени пред нощта

се приравняват, по волята на закона, на 8 часа, отработени през деня. За да се приравни 7-часовата нощна смяна с 8-часова дневна такава, съответно да се заплаща възнаграждение за 8 часа, се прилага коефициент от 1.143, съответстващ на съотношението 8 / 7.

Според въззивника, горните правила не следва да бъдат прилагани и съответно нощният труд да бъде приравняван на дневен, посредством умножаване с коефициент, понеже се касае за държавен служител от структурите на МВР. За него, според работодателя, следва да се прилагат само специалните правила, по-конкретно Наредба № 81213-592/25.05.2015г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи, в сила от 1.04.2015г., отм., ДВ бр. 59 от 29.07.2016г. и Наредба № 81213-776/29.07.2016г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи, които не съдържат изрична регламентация за приравняване на нощния труд в дневен, а освен това двете Наредби предвиждат полагане на нощен труд не повече от 8 часа, което, според работодателя, означава, че коефициентът за положения нощен труд в спорния период не е 1.143, а 1. Пзовава се на издадени от министъра Заповеди № 81213-791/28.10.2014г. и № 81213-1429/23.11.2017г., съгласно които за процесния период за всеки отработен час или за част от него между 22:00ч. и 06:00ч. на държавните служители се изплаща допълнително възнаграждение за нощен труд в размер на 0, 25лв./час.

Според настоящия състав, цитираните разпоредби не дерогират общите правила на КТ относно полагането на нощен труд, приравняването му на дневен и заплащането на извънреден труд, при условие, че е положен такъв. На първо място следва да се вземе предвид, че въззиваемият е лице със статут на държавен служител – чл.142, ал.1, т.1 ЗМВР.

По отношение на работното време, почивките и отпуските на държавните служители чл.50а, ал.2 ЗДС предвижда субсидиарно приложение на КТ относно допустимостта, продължителността, отчитането и заплащането на извънредния труд. Кодексът на труда е нормативен акт от по-висок ранг в сравнение с цитираните ЗДС и ЗМВР. Последните два закона, както и двете цитирани по-горе Наредби, съдържат специални норми, уреждащи ограничен кръг специфични правоотношения, а именно тези, засягащи лицата със статут на държавни служители и лицата от структурите на МВР. Както ЗДС, така и ЗМВР могат да регламентират отношения, уредени от институтите на КТ по начин различен от уредбата на Кодекса, но не такъв, че да бъде влошено положението на лицата, в сравнение с правните разрешения, предвидени по Кодекса на труда. По-низшите по степен нормативни актове могат да уреждат правоотношенията, насочени към съответните им адресати по по-благоприятен начин, но не и да поставят лицата в по-неизгодно положение.

Въззивникът се позовава на разпоредбата на чл.3, ал.3 Наредба № 81213-592/25.05.2015г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи, съгласно която: „За държавните служители в МВР е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 06,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период“. Този текст тълкува, като приема, че времето между 22.00ч. и 6.00ч., в което служителят полага 8-часово нощно дежурство, не следва да бъде приравнявано от нощен в дневен труд и не следва да се умножава с коефициент 1.143.

Настоящият състав не споделя подобно тълкуване. Това, че липсва изрична уредба относно конкретната хипотеза, а именно по отношение на приравняването на нощния труд с дневен, не означава, че нощният труд следва да бъде приравнен с дневния, прилагайки коефициент 1. По-скоро нормата разрешава полагане на нощен труд средно в размер на 8 часа за всеки 24-часов период, без да изключва приравняването му към дневния и съответно,

без да изключва приложение на правилата за заплащане на извънреден труд, когато такъв е положен. Следва извод, че при наличието на празнота в съответния нормативен акт ще се приложат правилата на ЗДС, ЗМВР, съответно – на КТ.

В този смисъл съгласно чл. 176 от Закона за Министерство на вътрешните работи /ЗМВР/ брутното месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. Заплащането на допълнително възнаграждение за извънреден труд е изрично предвидено с разпоредбата на чл.178, ал. 1, т. 3 ЗМВР. Съгласно чл. 143, ал. 1 от Кодекса на труда /КТ/ извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя извън установеното за него работно време. Нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица -чл. 187, ал. 1 ЗМВР.

Работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени – сумирано за тримесечен период -чл.187, ал. 3, изр. 1 ЗМВР. При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период -чл. 187, ал. 3, изр. 3 ЗМВР. Работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период – за служителите, работещи на смени, чрез заплащане с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение -чл. 187, ал. 5, т. 2 вр. ал. 6 ЗМВР.

Редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи - чл. 187, ал. 9 ЗМВР.

За периода от 02.06.2016 г. до 29.07.2016 г. е действала Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи /обн., ДВ, бр. 40 от 2.06.2015 г./, която е била отменена с Решение № 8585 от 11.07.2016 г. на ВАС по адм. д. № 5450/2016 г. /влязло в сила и обнародвано на 29.07.2016 г. с ДВ, бр. 59/. С § 4 от заключителните разпоредби на Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г. е била отменена Наредба № 8121з-407/11.08.2014 г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи /обн., ДВ, бр. 69 от 2014 г./, която е възстановила действието си след отмяната на подзаконовия нормативен акт, с който е била отменена.

Съгласно чл. 195, ал. 1 АПК подзаконовият нормативен акт се смята за отменен от деня на влизането в сила на съдебното решение. Наредба № 8121з-407/11.08.2014 г. е била отменена с § 4 от заключителните разпоредби на Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи /обн., ДВ, бр. 60 от 2.08.2016 г., в сила от 2.08.2016 г./.

Разпоредбите на чл.3, ал.3 от Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г., Наредба № 8121з-407/11.08.2014 г. и Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г. са аналогични и гласят, че за държавните служители в МВР е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 ч. и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. В Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г. и Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г. липсва изрично правило, аналогично на чл. 31, ал. 2 от Наредба № 8121з-407/11.08.2014 г., съгласно който при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд

между 22,00 и 6,00 ч. за отчетния период се умножава по 0,143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период – т.е. часовете положен нощен труд се преизчисляват с коефициент 1,143. В разпоредбите на чл. 31 от Наредба № 81213-592/25.05.2015 г. и Наредба № 81213-776/29.07.2016 г. е предвидено, че отработеното време между 22,00 и 06,00 ч. се отчита с протокол, като са посочени лицата, които го изготвят, сроковете за това и начинът на отчитане на броя отработени часове.

При липсата на специално правило, което да определи методология за превръщането на отработените нощни часове в дневни при сумирано изчисляване на работното време по отношение на държавните служители в МВР, нормативната празнота, следва да се преодолее чрез субсидиарното приложение на чл. 9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата /НСОРЗ/. Съгласно това общо правило при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т. е. приложимият коефициент за преизчисляване на нощния труд в дневен е 1,143, получен като частно при деление на нормалната продължителност на дневното /8 часа/ и нощното /7 часа/ работно време.

Съгласно приетото от районния съд заключение на съдебно –икономическа експертиза, на база представените седмични графици от ОД на МВР – Бургас от 01.07.2016г. до 12.09.2019г. ищецът е положил 1512 часа нощен труд. Преизчислен с коефициент 1,143 нощният труд е в размер от 1728,22 часа за целия период. Разликата между преизчисления и отчетен по протоколи нощен труд възлиза на 216,22 часа и трудовото възнаграждение е в размер на 1448,92 лева.

Следва извод, че общият размер на дължимото възнаграждение за положен извънреден труд за процесния период от общо 216,22 часа, в резултат на преобразуването на нощния труд в дневен е 1448,92 лв.. Експертизата е изчислила и дължимите обезщетения за всяко забавено плащане в общ размер от 200,48лв., представляващи сбор от обезщетения за забава в размер на законната лихва върху всяко весечно допълнително възнаграждение, дължими за периода 31.10.2016г. – 12.09.2019г..

Не са налице основания за приспадане от тази сума на платените суми за нощен труд часове за процесния период, като в този смисъл доводите на въззивника не се споделят. Това е така, защото в извънредния труд от посочените часове не е включен нощен труд – т.е. за тези часове не се дължи заплащане за нощен труд и такова не е извършено, поради което сумата за платения за останалите часове нощен труд не следва да се приспада. Тези часове следва да се заплатят само като извънреден труд.

При изложените мотиви на настоящия състав, се налага идвод, че постановеното от БРС решение в обжалваната му част е правилно и законосъобразно, поради което следва да бъде потвърдено.

Съдът намира ,че следва да изложи мотиви във връзка с решение на СЕС от 24.02.2022г по дело С-262/20, образувано по преюдициално запитване, отправено от РС – Луковит. В него е прието,че чл.8 и чл.12, буква а/ от Директива 2003/88ЕО не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда ,че нормалната продължителност на нощния труд за работници в публичния сектор е по-кратка от нормалната продължителност на труда през деня.Съдът е приел,че във всички случаи в полза на такива работници трябва да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволят да се компенсира особената тежест на нощния труд.В националното законодателство изобщо не съществува до 2020г /вкл. и през исковия период/ норма, определяща нормалната продължителност на нощния труд на държавните служители в системата на МВР, така ,че отговорът на този въпрос не променя становището на настоящия състав.В тази връзка са изложени мотиви в решението. От друга страна, предвиденото заплащане на нощния труд от 0,25 лв за всеки отработен час и ободряващи напитки, според съдът, не може да компенсира особената

тежест на нощния труд, по смисъла вложен в решението на СЕС. Следва да се има предвид, че посочената ставка е определена и в чл.8 от НСОПЗ, и работниците по трудово правоотношение също получават допълнително възнаграждение в този размер за всеки отработен час нощен труд, което води до извод, че в това отношение е налице равно третиране между държавните служители в МВР и работещите по трудово правоотношение. Остава обаче различното третиране на двете категории лица по отношение на преобразуването на нощните часове в дневни. Това означава, че посоченото допълнително заплащане от 0,25 лв на час не съставлява компенсаторен механизъм за служители в МВР по начин, различен от прилагания за работещите по трудово правоотношение. Налага се извод за липсата на такъв механизъм за гарантиране на защитата на здравето и безопасността на служителите в МВР, с оглед по –голяма продължителност на нощния труд.

Останалите посочени от въззивника придобивки- ранно пенсиониране, безплатна храна, униформено облекло, обезщетения при прекратяване на служебното правоотношение в по-голям размер и др. съдът не счита като такива, компенсиращи конкретно тежестта на полагания нощен труд. По отношение на приетото от СЕС, че чл.20 и 31 от ХОПЕС допускат определената в законодателството на държава –членка нормалната продължителност на нощния труд от седем часа за работниците от частния сектор да не се прилага за работниците от публичния сектор, вкл. полицаи и пожарникари, ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий, т.е. е свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерна с тази цел, следва отново да се има предвид, че до 2020г няма определена нормална продължителност на нощния труд за полицаите, такава е определена по-късно. Изложените доводи от въззивника за специфичния характер на работа на служителите в МВР, свързана със защита правата и свободите на гражданите, противодействие на престъпността и опазване на обществения ред, с което се обосновава различното третиране не могат да бъдат възприети като обективен и разумен критерий, свързан с допустима от закона цел за неприлагане на преобразуването на часовете положен нощен труд в дневен. Това е така, тъй като посочените по-горе придобивки са свързани именно със специфичния характер на длъжността. Показателно е, че до м.август 2016г наредбите на министъра на МВР са предвиждали такова преобразуване и отпадането му след този момент не е обосновано с никаква допустима от закона цел. Но дори да се приеме, че такава е налице, както бе посочено по –горе в полза на служителите в МВР не са предвидени мерки за защита за компенсиране на особената тежест на положения нощен труд.

С оглед изхода на делото на въззивника не се дължат разноски по делото.

На основание чл.78, ал.3 ГПК на въззиваемия следва да се присъдят разноските за адвокатско възнаграждение. Същият е представил доказателства за платено адвокатско възнаграждение в размер на 350 лв.. Досежно възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение, направено от въззивника, следва да се посочи, че исканото възнаграждение е сторено от въззиваемия в размер на минимума съгласно чл.7, ал.2, т.2 от Наредбата материален интерес, поради което и възражението се явява неоснователно.

На основание чл.280, ал.3, т.3 ГПК решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Мотивиран от горното, Бургаският окръжен съд,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 1571/08.07.2020г., постановено по гр.д. № 7693/2019г. на РС-Бургас.

ОСЪЖДА Областна дирекция на МВР – град Бургас, с адрес: град Бургас, ул. „Христо Ботев“ №46, представлявана от Директора да заплати на ЗЛ. ИВ. М. с ЕГН-

*****сумата от 350лв./триста и петдесет/лева, представляваща разноси за заплатено адвокатско възнаграждение пред въззивната инстанция.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____